

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.:

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefona: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A politikai Gretchenek.

A közös ügyek tárgyalására ki küldött magyar országos bizottság 1904. febr. 23-án tartott ülésén Tisza István miniszterelnök következetlenséggel és állandó politikai hangulathullámmal vádolta Apponyi Albert grófot. Végül oda konkludált a miniszterelnök, hogy Apponyi nem való a nemzet vezérének.

Történt pedig ez kijelentés annak okából, mivelhogy Apponyi, a magyar kormány hozzájárulásával megállapított hadügyi költségvetéshez való hozzájárulását megtagadta.

Ez a tegnap és ma politikai eseménye. Azokat a taktikai hibákat, amelyek Tisza István 3 hónapos kormányzását diszitik, a miniszterelnök egy újabbal tetézte. Most már biztosra vehető, hogy az obstrukciónak újabb spektakulumaiban gyönyörködhetik a hétfőn újra összeülő t. Ház. Az olasz, német kereskedelmi szerződés a nyakunkon, a vasutasok sztrájkjának napja és órája el van határozva, egész sereg interpelláció vár feleletre és ujak várják a meghallgatásukat. És a miniszterelnök ur megengedte magának azt a luxust, hogy egy éles hang, szerencsétlenül stilizált, még szerencsétlenebbül előadott felszólalásával kirugja a lába alól a talajt. Igaz, hogy a szándéka szerint Apponyi alól szándékozott azt a bizonyos talajt kirugni. Így jár aki másnak vermet ás.

Apponyi tegnapi delegacionális beszédében azt a jelenetet hitta a delegátusok figyelmébe, midőn Gretchen azt kérde Fausztól, hogy mit tart a vallásról és Fauszt ezután egy fellengős, a maga pantheistikus felfogását igen istenfélő kitételekbe burkoló választ adott; Gretchen tündött egy ideig rajta,

végül pedig úgy nyilatkozott, hogy hiszen a plébános ur is azt mondja, csak egy kissé más szavakkal.

Alkalmazta t. i. Apponyi a Gretchen naivságát Tisza és Pitreich urak bólingató mamelukjaira, akik a Tisza novemberi és a Pitreich februári dupla exorzéja között hajszálnyit eltérést sem tudnak fölfedezni.

Am Apponyi harminc éves politikai multa tekinthet vissza. Neki nem lehet port hinteni a szemébe. Ő jól látja, hogy az 1867. XII. t. c.-ben foglalt kifejezés *magyar hadsereg* mindeddig üres frázis, hazugság. A magyar ifjút, akit az iskolában hazaszeretet tanítottak, ha szeretni akarja a hazáját, katonáéknál a halálba hajszolják. A román, a tót, a szerb, akinek a magyar állam szuverénitását tartunk leckét, annak az intézménynek a keretében, amelybe mi szoritjuk bele, sem magyarságot, sem államiságot, sem szuverénitást nem lát. Ellenben lát unbedingte Subordinaciont, amely mindent elnyel és amely egyetlen ember zsoldos haderejének tünteti föl az egész intézményt.

Amit a közös hadügyminiszter határozottan ígért, s amelyet hajlandók voltunk vivmánynak előléptetni. a magyar nyelv meggyarapodott heti óraszám. Azonban a ravasz Faust az osztrák delegációban kikottyantotta, hogy azokat a tárgyakat tanítják majd magyarul, amelyeknél a nyelv közömbös. Ellenben azok, amelyek a műveltségnek nemzeti jellegét megállapítják, ezentul is németül adatnak elő. Tehát magyarul tanítják a geometriát és algebrát, németül a történelmet, irodalmat, földrajzot.

Tisza és Pitreich megígérték, hogy a magyar nyelv a paritás szerint nyer teret a katonai oktatásban. Aztán így váltották be

grófi és lovagi szavukat. Hát ez kérem, rezerváció mentalisz.

De kell-e igazolni, hogy vivmánnyokkal nem dicsekedhetünk? Szomoruan érezzük mindnyájan.

Kell-e milliomodsor ismételni, hogy azok az eszmék, amelyek az obstrukció zászlajára vannak írva, a nemzeti lélek mélyéből eredők?

Azonban az a szózat, amelyet Apponyi tegnap odafönt az ő európai hírű szónoki tehetségével és finom modorában kifejtett, mégis nem meddő munka. Illetékes helyen is végre közvetlen közelből és egyik legnagyobb magyar államférfi ajkáról hallhatták, hogy a szép szavakkal és rezerváció mentaliszokkal nem lehet elhallgattatni ezt a nemzetet.

Hogy szavának súlyt adjon, nem fogadta el a költségvetést. Persze Tiszának nem számítják odafönt ezt az eseményt elsőrendű politikai sikerei közé. Mert Apponyi szavának a súlyát ott is tudják méltányolni.

Legjobban érezte ezt maga Tisza aki rögtön föl pattant és szokása ellenére hosszú beszédben replikázott Apponyival. Azt mondta, hogy politikája kövezetlen.

Vetettek-e szemére valakinek igazságtalanabbul valamit? Ez még épen a katonai kérdésben!

Van-e ebben az országban, aki következetesebb erélylyel, avagy csak hasonló buzgalommal és megközelíthető tekintélylyel hirdette volna ez eszméket. Nem lebegette állandó politikai ideálként előtte a kiegyezés fokenkénti kiépítése?

Nem az nyilvánul-e a tavalyi memorandumában és a kilences bizottságban kifejtett munkájában?

Az a karzaton elhangzó taps (a delegáció karzatán egyébként előkelő közönség szokott lenni)

a nemzet többségének a tapsát visszhangozta. Tisza helyzete a tegnapi nap ugyanoly mértékben gyöngült, aminőben Apponyi tekintélye és népszerűsége növekedett.

s. b.

Reggeli levél.

— Szecesszió és szocializmus. —

A német birodalmi belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával Singer szociáldemokrata képviselő iniciatívájára csinos kis vita kerekedett a szecesszióval. Nálunk nem igen van idő és érdeklődés ilyesmi iránt. Sokkal pikánsabb téma a zabszállítás meg az Adria részvény. Igaz, hogy nálunk még kevés a fogékonyság a művészet ügyei iránt. De talán helyén való volna, hogy az a magas erkölcsi testület ne csak a köztudalom tükrözője, de irányítója is legyen. No, de ebből a rovatból számüzve legyen a politika.

A jeles Singer — aki Bebel mellet a birodalmi gyűlés szociáldemokrata pártjának legtehetségesebb tagja — úgy találja, hogy a gazdag körök ellenségei a szecesszióknak, mert gyakran ábrázolja a nyomort és inséget. Ő és pártja tehát csak akkor hajlandók a költségvetésnek a szt.-louisi világkiállításon való részvételre vonatkozó tételét megszavazni, ha a szecesszió a múkiállításon szerepel. Az a tehát nem épen közvetlenül következik az előzőből. Kihagyta a képviselő azt a közbeneső gondolatot, hogy „mivel pedig a nyomor és inség ábrázolása az emberekben Orfeusz-féle hatásokat kelteni és a szocializmust terjeszteni alkalmas...”

Szóval Singer Verescsagin-képeket szeretne pártja szolgálatában látni. Verescsagin, a nagy orosz festő, akinek érdekes profilját néhány éve Budapesten magam is láttam, oly velőtrázóan igaz képeket festett a háboru borzalmairól, hogy megkapta érte, mint a békét propagáló műért a Nobel díjat. Singer is azt szeretné, festenek mentől több megítható Gorkij-féle jeleneteket a mélységből. A szociáldemokrata képviselő és a német császár egy tévedésben találkoztak. Mindakettő a maga politikája szolgálatának igájába akarja

hajtani a művészetet. A német császár a cazarismus prototipusa. Ő tehát a dinasztia dicsőségét festeti a saját uralkodó őseinek és a hűséges hadvezéreknek képeiben, szobraiban.

A császár szeret magának a Mediciek szerepében tetszelegni. Mi nagyrabecsüljük ezt az ambíciót, aminthogy általában mint embert, mint férfit rokonszenvesnek, mert erélyesnek, férfiasnak, okosnak, sokoldaluan műveltnek találjuk az autokrata hajlamaira nézve néhány évszázzal megkésett Hohenzollernt. Azonban a Mediciek nem az olasz hegemonia kőbe vésésére, vászonra festésére vették igénybe a művészeket. A „l'art pour l'art“ szálló igének még hirtelen se volt, mikor az elvet ők már vallották.

Téved a német császár, ha azt hiszi — pedig hiszi — hogy festményt úgy lehet frémölni, mint sisakot meg csizmát. De téved Singer is, hirdető, hogy a szecesszió azért nem udvarképes, mert a nyomort ábrázolja. A szecesszió művészeti irány, amely az elavult formák helyébe új formákat állít, vagy a régi formákba lüktető életet próbál vinni. De ennek az iránynak sem essencialéja, sem accidentaléja a nyomor költészete. Mindenesetre van annyi közösség a szocializmus meg a szecesszió között, hogy mint a modern kor hajtásai nem idegenkednek a nem szalónképes témákat is szóvá, képpé tenni. De nem állitható, nem is óhajtható, hogy egy művészeti irányon egy-egy politikai párt monopoliumot gyakoroljon.

A szecessziós művészek kezdenek lemondani a lehetetlen extravaganciákról. Mikor látja már be a német császár is, hogy a művészetet nem lehet a szolgálati szabályzat, a művészeket pedig csillagok, gallérok és vállrojtok szerint fokozott katonák módjára kezelni? Igaza van a híres Kardorf képviselőnek, aki ép e vitában jegyezte meg, hogy ha Berlin el lenne temetve, aligha tartanák kiásásra méltónak a Siegesalléat.

HIREK.

Palics fészöldése.

A Palicson tervezett építkezésekre ma ismét érkezett ajánlat a polgármesterhez, mely szerint

egy budapesti cég, a parafa és parafakő építési vállalat Palicsot kiépíteni és bérbevenni hajlandó s több mint egy millióra menő építkezési befektetésekre kötelezi magát. A városnak fizetendő évi bérösszegre nézve két-féle ajánlatot terjeszt elő. Az egyik szerint a társulat a befektetések amortisatiója fejében a várostól 35 éven át évi 56000 koronát kíván, viszont a fürdő kizárólagos bérletét 60 évre kéri a maga részére biztosítani évi 58000 korona bérért. A másik szerint lemond a társulat a 60 évi kizárólagos bérletről, azonban az amortizatio fejében fizetendő évi 56000 koronát 42 éven át követelné. A vállalkozó társulat igen szép tervet nyújtott be a polgármesterhez, mely tervezet a helyi viszonyok alapos ismeretével, s megérdemli a részletes ismertetést, amit azonban helyszűke miatt csak legközelebb tehetünk meg. Megemlítjük még, hogy ez nem az első ajánlat, mióta Palics fejlesztése a városi tanácsnak kedvencz eszméje, van már egy bár csak általánosságban tett, de szintén figyelemre méltó ajánlat. Ez az összes tervbe vett középítmények létesítésével kapcsolatosan, successive tervezi Palics fejlesztését illetve kiépítését a város közönségének minden anyagi áldozata nélkül. E tervezet szintén lesz alkalmunk bővebben ismertetni annál is inkább mert az ajánlatot a vállalkozók lapunknak ismertetés végett közvetlenül is megküldték.

— **Ösztöndíj kiutalás.** A városi tanács mai ülésében néhai Zomborcsevics Ferenc ösztöndíj-alapítványának egy évi kamatait Szekenderovics Márk és Nagy Ilona helybeli árva tanulók részére adományozta.

— **Köszönetnyilvánítás.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a zombori takarékpénztárnak az ottani állami főgymnasium javára tett adományáért köszönetét nyilvánította.

— **A zombori polgári kaszinó** f. hó 21-én tartotta tisztújító közgyűlését Pribil Ernő elnöke alatt. A választás eredménye a következő: Elnök: Pribil Ernő. Alelnök: Popovits Sebő. Jegyző: Czinkler Gyula. Pénztárnok: Heindhofer Róbert. Igazgató: id. Késmárky Béla. Aligazgató: Petényi József. Ügyész: Dr. Buják József. Választmányi ta-

Az alsós alkonya.

— A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

„A faluban — vagy pardon a kaszinóban a legárvább én vagyok“. Az alsós geniusának keserves panaszát hallom, valahányszor széjjel nézek a nemzeti szellem, a társadalmi fellendülés, a kulturális haladás és egyéb hangzatos czélok szent eszméi nevében épült kaszinó nagytermében. Meglátom az én geniuszomat, a mint szomorkodik valamelyik sarokasztal mellett és várja a hivatott szót, mely őt magához kéri, de nincs senki, aki mondaná szeretlek gyermekem. Elhagyták hűvei, eltávoztak tőle, de egykori lelkes barátja és ő gondolkozhatik hosszan, multak dicsőségéről, gyorsan elpárolgott népszerűségéről.

Valamikor, nem is olyan régen, legünnepelebb hölgy volt széles nagy hazánkban. Demokratikus származása dacára, a királyi tróntól való távolsága dacára megnyitak előtte a legelőkelőbb szalónok és a legkonservatívabb mágnáskörök nem restelltek társaságát. Vén ruék epedeztek kegye után és Bella nevét sovárogyva hangoztatta minden

ajak. Szellemes kaczérságával, kaczérsága mellett is discret finomságával gyorsan legyőzte versenytársait s a mint a divatos színésznők aperszüi közkeletűvé válnak, úgy lettek ősmertesek a jelszavak, melyeket a nagyközönség körébe dobott. Kassza, contra, Bella kassza és a legfelsőbb: a „vannak“, melynek hallatára kéjesen rezdült meg a legelfásultabb kártyázó is, — mindezekről visszhangzott az egész ország Kárpátoktól Adráig.

És ő nem maradt meddő, közkeletű volta dacára. Produkált újabb jelszavakat, mintha mindig ifju maradna, mintha folyton megújhódnék a lelkesedés tüzeiben. Trul, ultimo, Fedák Sári, uhu és a többiek mind, — az ember azt hitte, sohasem fog megöregedni, az alsós, mindig meghitt barátja marad az »arany« ifjuságnak és az arany öregségnek.

Ki gondolta volna akkor, hogy számára is bekövetkezik az alkony!... Az alsós szerencsés időben született és növekedett meg: a szabadelvűség, a demokrácia virágkorában. Mint a legtöbb nagy szellemlél, úgy az ő születésének helyét is homály fedi. Biharország és Erdély versengenek a dicsőségért —

akárcsak Homerosért a görög városok. Egy bizonyos csak: hogy Magyarország a hazája és ez elég volt a nemzeti becsvágy kielégítésére. Végre egy okos dolog, a mi a mienk. Kizárólag a mienk. Itt született és mégsem volt kényes a társadalmi körök megválogatásában. Neki mindegy volt, akár egy tizenhat óssal bíró főúr, akár egy vigéc, kinek még a fia is alig lesz „ős.“ Mindenkivel ismeretséget kötött. Ott lehetett látni az úri kaszinókban és a falusi korcsmákban. S mindenütt terjesztette a demokratikus érzést, a társadalom egybeforradását — mely a hazafias kebleknek oly forró vágya. Nagy szó ez minálunk, a hol mindenki úr a szó legbüszkébb értelmében. Az egyiket úrrá teszi a hivatala, a másikat a diplomája, takarékpénztári részvényeinek a száma, ujabban a munkászbony is úrrá avatja kérges tenyerű polgártársainkat, de a legnagyobb úr az, kit a bölcsője tett azzá. Ez előtt mindenki meghajol. Még a szolgabíró is. Csak az alsós nem ősmert tekintélyt. A hová ő belépett, ott a válaszfalak összeomlottak; összehozta ő a nagy urat a kis urral; a plébános együtt játszott a boltossal, a függetlenségi mameluk-

gok: dr. Balogh Ernő, Bittermann Nándor, Diener János, dr. Duchon János, Fejér Gyula, Frey Imre, Fodor Mihály, Hauke Imre, dr. Havel József, Kleiner Lajos, Martin Tivadar, Michelsz János, Molnár István, Pálffy Dezső, Rác Soma, Rittinger Antal, Szauerborn Károly, Szondy Mátyás, Sztankovits György, Sztrilich Zsigmond, Spitzer Sándor, Tarczay Mór. Valter Nándor, Vértesi Károly. Számvizsgáló bizottság: Csávosi Sándor Auth György, Husvéth Károly.

— **Tiszti bál Zomborban.** A zombori helyőrségi tisztikar márczius hó 5-én táncmulatságot rendez. A meghívók már szétküldettek s a rendezőség ezuton kéri mindazokat, akik talán tévedés folytán nem kaptak volna s igényt tartanak reá, ezt a rendezőséggel tudatni sziveskedjenek s a legnagyobb készséggel lesz óhajuknak elég téve. A mulatságon katonai és cigányzenekar fog működni s részt vesznek azon a szomszédos helyőrségek tisztjei is.

— **Óbecsei—zombori vasut.** Ennek a régen készülő vasuti vonalnak e hó 24-én és 25-én ismét lesz közigazgatási pótbejárása. Ugyanis a kereskedelemügyi miniszter Fernbach József és dr. Dimits István engedményesek kérelmére elrendelte, hogy a Zombor városon át a vásártérig és Óbecsén át a Tiszapartig meghosszabbított vonalrésznek pótbejárása Zomborban február 24-én, míg Óbecsén február 25-én legyen. A minisztérium részéről a bejárást Lázár Lajos műszaki tanácsos fogja vezetni. Óbecsén a városháza dísztermében délelőtt fél 10 órakor lesz a tárgyalás, amelyre az összes érdekeltek hivatalosak.

— **A halas—bácsalmás—rigyiczai vasut** már elkészült s műszaki felülvizsgálatát február hó 17-én megkezdették. Amennyiben a felülvizsgálat rendben levőnek találja a vasutat, egyszersmind a forgalomnak is át fogják adni.

— **Új gyár a Bácskában.** Mint hiteles forrásból értesülünk, Fischer Aladár kezdeményezésére, Magyarországon még eddig nem létező: »Csontdiszmú, Celluloid és fészűárgyár« van keletkezőben. A tárgyalások egyelőre az illető pénzesoporttal folyamatban vannak és rövidesen befejezést is nyernek.

kal; az ő jelenlétében mindenki csak a szerínt számított, vajjon lehet-e: harmadik. A gróf is csak egyszerű numerus lett. A mikor leültek hozzá az asztalhoz, csak egy érzelm hevítette a lelkeket: őt birni és neki fegyvertársakat szerezni vannakok és bellák alakjában és őt győzelemre segíteni. Minden csak körülötte forgott. Bizonyos, hogy ha még egy ideig uralmon marad: többet járul hozzá a demokrata érzelmek terjedéséhez, mint a polgári hatóság, mint az esküdtbiróság és mint a többi szabadelvű intézmények.

Hanem hát nem maradt uralmon. Mert úgy van az megírva a sors könyvében, hogy minden szerelemnek vége szokott lenni. Hiába az időnek ösmeretes vasfoga beleharap a legkikapósabb kegyencznőbe is és amikor az elhidegülés iránta megkezdődik, akkor hiába próbálkozik újabb raffináltabb eszközökkel régi barátjait visszahódítani — azok elfutnak tőle és talán sohasem térnek vissza többé.

Az alsósnak is lejárt a dicsősége. Legálább nálunk Szabadkán. Több újabb versenytárs és a csalfa férfisereg otthagya őt. Az újabb merészebb, csábítóbb és idegen. Neve

A gyár elhelyezésére nézve döntés ugyan még nem történt, de minden valószínűség szerint a Bácskában fog létesülni. Ez a hír a kereskedelmi világban élénk visszhangra fog találni, amennyiben eddig ezeket a cikketeket kénytelenek voltak óriási mennyiségben Német- és Franciaországból importálni.

— **Névmagyarosítás** Kiskorú Reisz Adolf bajai illetőségű ugyanottani lakos, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Regös“-re változtatta.

— **A Fűzfás utca rendezése.** Több ízben fejtegettük már lapunk hasábjain a közlekedésre ugyszólván teljesen alkalmatlan Fűzfás utca rendezésének szükségességét s hírül adtuk, hogy a városi tanács már ki is mondotta, hogy rövid időn belül az utca csatornázását és kikövezését fogantatba véteti, sőt már a mérnöki hivatal a munkálatok költségvetését el is készítette. Az bizonyos, hogy különösen a mostani csapadékos időjárásban a gabonaraktárak majdnem hozzáférhetetlenek, de az érdeklődők megnyugtatóására hiteles értesítés alapján adhatjuk tudtul, hogy a Fűzfás utca rendezése már csak rövid idő kérdése s a mint az a költségvetés keretébe felvehető lesz, a munkálatok megkezdése végett a tanácsi határozat a közgyűlés elé fog vitetni.

— **Betétkamatláb leszállítás.** A Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a vezetése alatti intézetnél korábban elhelyezett betét tőke pénzek után a kamatlábat 1904. évi április 1-től kezdve, további intézkedésig adómentes 4 %-ra szállítja le, miről az érdekeltek ez uton értesítettnek.

— **Iparosok figyelmébe.** Felhívjuk az érdeklődő iparosainkat, hogy csukárpakai Saághy Károly nyug. ezredes épülő házában a mai számunkban hirdetett munkanemeire ajánlataikat mielőbb nyujtsák be. Felvilágosításokat Salga Mátyás Damjanich utcai építészeti irodájában nyerhetnek.

— **Játékból halál.** A szülői gondatlanság áldozata lett Szegi Zachariásnak, a Leovics-féle kápolna kertészének Ilona nevű 3 éves leánykája. Tegnap délután ugyanis a magára hagyatott kis lány gyufával játszani kezdett; az egyik meggyújtott gyufától ru-

is szépen hangzik: Tivoli. Behizelgi magát a szivekbe, a fülekbe és a kik előbb boldogan sütkéreztek az alsós kegyeiben, most utána futnak egy kis mosolyért, egy kis szerencsért. A szegény alsósnak látnia kell hogy egykori hivei diplomás, művelt emberek, a társadalom előkelői, becsületben megöregedett családapák, derék asszonyok férjei órákat töltenek az új szépség mellett, lábai elé teszik kincseiket, idejüket, szívük forró érzelmeit és vágyódnak egy mosolygó szempillantására, kegyeinek legcsekélyebb nyilvánulására.

Az alsósnak keserű tapasztalatai után nem lehet magas véleménye a férfiakról. Sem állhatatosságukról, sem okosságukról. Ugy hiszem igaz is van. Mert okos és komoly férfiak inkább foglalkozzanak szellemes nővel — ha kissé ránczos is mint egy szellemtelen szépséggel. A tivoli pedig szellemtelen. Eszpriten, leleményességben, változatosságban messze mögötte marad az alsósnak. Közönséges, hideg szépség! Miatta igazán nem szabadna a férjeknek családi békéjüket megzavartatni és minden lelkesedésüket rája pazarolni. Talán befogják azt látni ma-

hája tüzet fogott és mielőtt segély érkezett volna, a kis leány annyira összeégett, hogy délután 6 órára égési sebeibe belehalt. Mivel a szerencsétlenség folytán a kis leány anyját vétkes gondatlanság terheli, az ügyészség holnap délelőtt törvényszéki bonczolást fog megejtetni a bajai temető hullaházába szállított kis leány holttestén.

— **Tolvaj cseléd.** Figura Anna cselédleány Haberstroh Istvánné III. köri lakosnétől, a kinél ideiglenesen lakott, ma délelőtt, míg lakásadónője a háztól távol volt, 8 koronát ellopott. A rendőrség a feljelentés folytán a bűnügyi eljárást megindította a tolvaj cselédleány ellen.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Magyar Mátyás 16 hó, Ivánkovics Simon 22 hó, Kréner Margit 21 nap, Boros József 35 év, Alexics András 52 év, Takács András 29 év, Kucsera Simon 2 év, Maczankó Antal 8 hó, Borsos Ferencz 90 év. Született 15, 9 fiu, 6 leány.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszt magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesbb gabnafélék dúsz választéka.

Kinai levelek.

III.

Peking, Kelt levelém 1903. november 20.

Kedves Szüleim!

Adja az Isten, hogy e pár sor irásom önöket a legjobb egészségbe találja. Én hála Istennek egészséges vagyok, a mit önöknek is szívből kívánok.

Szeretett kedves szüleim! E hónap 10-én kilettünk hajózva az Aspernről Csinkvantanba és Csinkvantanból reggel 6 órakor indultunk Pekingbe Kina fővárosába és oda értünk este 9 órakor.

Az Aspernről csak ketten lettünk kihajózva Én és a Boros, akit látott is a tata a

guk is. A legközelebbkor megvigasztalom veled az én alsósomat is.

Majd oda megyek hozzá, — milyen jól esik majd neki, hogy még nincs teljesen elfeledve! — és megmondom neki, hogy ne busuljon és így szólok hozzá: Átélted már zajos multadat, nem árt neked a pihenés. Azt a másikat, a méltatlanok, ne irigyeld; hadd bomoljanak érte a férfiak, míg kihül a lángjuk... kiürül a zsebök, azután otthagyják ők is és talán visszatérnek hozzád ismét. Emlékedet addig is megőrzik és jobb érzésűek, most sem tagadják meg érdemeidet. Teljesítetted kötelességedet, haza, a társadalom és az emberiség iránt, a magyar szó hangzását elvitted messze idegenbe és ez elég dicsőség a te rövid pályafutásodnak. Pihenj babéraidon — míg újból visszatérnek hozzád régi hiveid, kik még most is, meg ott is szeretnek és becsülnek, ha keveset is foglalkoznak veled.

A tivoliról nem fogunk így megemlékezni, ha megöregszik. Az alsósnak némi elégtétele lesz, ha megtudja, hogy a tivolit kevésbé dicsérik, mint őt.

Torpedó.

hajón és most a pekingi Osztrák Magyar kaszárnányában vagyunk, itt nagyon jó dolgunk van, egész nap nem csinálunk semmit és itt megint a dinstfráj grupében vagyunk, a Boros a kovács műhelyben van, mert itt van 16 ló és ezeket mindig kell vasalni vagy pedig kocsit javítani. én pedig cimerordenáncz vagyok a dinstfráj grupe szobájában egész nap és nincs más dolgom, mint azt az egy szobát fölsöpreni és kitakarítani, akkor csinálhatok a mit akarok, nem szól hozzám senki egy szót sem. De azért a többieknek se nincs rossz dolguk, mert minden 4-ik nap csinálnak egy 24 óra szolgálatot és a többi 3 nap alatt nincs semmi dolguk, minden nap 1/27-ig alszunk 1/27-kor van ale man auszburn, akkor fölkelünk, fölöltözünk és mindjárt megkapjuk a teánkat, mert itt nincs kávé, igaz, hogy rum nincs benne, de cukor van benne annyi, hogy nagyon is édes, most vettünk egy kis üveg rumot és minden reggel teszünk bele egy kicsit, 9 órakor van ale man antret és ruha vizit, utána 11 óráig egzecirozunk, (de a dinstfrei grupe csak egyszer egy héten), 11 órakor fegyerreinigung 1/212 óráig, 12 órakor ale man schafen, vagyis ebéd, ebéd után 2 óráig alszunk, 2 órakor antret és szolgálat fölolvadás, 3 órakor urlaup, vagyis kimenő 8 óráig a városba.

Fizetésünk nagyon jó van, a lénung 12 dollár, bereitschaft, culag 6 dollár, ezt azért kapjuk, hogy 120 drb. éles töltés mindig nálunk van a patron táskában és ezzel egzecirozunk is. Tíz dollár a panatika vagyis koszt pénz külföldön a katonának, a hajón ezt nem kapják, összesen 28 dollár, 8 dollár bent marad ruhára és a mennyi ruhát elszaggatunk, annyit fizetünk a többi végleges kikapjuk.

A koszt itt nagyon olcsó a tojásnak 1 kr. darabja, kenyeret meg kapunk annyit, hogy nem vagyunk képesek megenni, sokszor csinálunk olyan finom ételeket, hogy az ember megszophatja utána az uját, például szoktunk csinálni gulyást, rántott hust, sült krumplit sonkával, rántottát sonkával keverve, krumplis tésztát, de leginkább rántottát szoktunk csinálni, mert ez leghamarább kész és mindig 7 vagy 8 bandába eszünk.

Kedves Szüleim! Mulatság is van elég itten Pekingbe, csak az a baj, hogy a bor nagyon drága és a sör pláne nagyon borsos, egy liter bor 60 cent vagyis 65 kr., 1 liter sör friss 80 cent vagyis 90 kr.-t tesz ki.

Ha kimegyünk urlaupra, olyan heccek csinálunk, habár itt divatban van az, hogy szamarat használnak a városba, ide vagy oda menni, van rajta nyereg, kengyel, gyeplő és 20 krért lovagolhat rajta egész délután, rendesen kimegyünk négyen vagy öten magyarok a városba, veszünk egy-egy szamarat és aztán fölme gyünk a várfalra és ott futtatunk egyik a másikkal a számaron, mikor ezt megunjuk, elmegyünk le egy pár pohár borra vagy pedig a cukrászdába, mert itt a kínai cukrászok igen jó süteményt tudnak készíteni és így elmúlik az idő, azután bemegyünk a kaszárnányába, minden 4 napban van kimenőnk a városba.

Peking igen erős köfállal van körülvéve, úgy hogy a háboruban habár 24 cm. ágyúval lövették, még se voltak képesek rést törni rajta, a fal 15 méter vastag 80 méter magas, hogyha európai katona lett volna

benne, bizony soha sem jött volna be az ellenség; de ez a nép olyan buta félénk, hogy ha elsüt egy fegyvert, fére kapja a fejét; ágyúval volt tele az egész fal, csak hogy ezek csak megtöteni merték, de elsütni nem. Mikor az európai katonaság elkezdett rájuk ágyuzni, akkor elszaladtak és otthagyták az ágyút mindenestől, de van azért köztük is bátor nép, de ezeknek nem szabad a városba bejönni, mert ha bejön rögtön lefejezik, ezek a boxerek. És itt igen szigorú törvény van, mert az a ki 8 dolláron felül valamit lop, azt rögtön lefejezik, a ki pedig bár mi kicsi rosszat tesz és azon háromszor rajta kapják azt szintén lefejezik, kegyelem nincs senki számára, azt csak európai mentheti meg, persze ha lefizeti azt amit lopott, ebben a hónapban 25 embert és 3 asszonyt fejeztek le csak itt Pekingben.

Itt Pekingben összesen 10.000 idegen katonaság van, 80.000 kínai katonasággal; ebből 300 van osztrák-magyar tengerész, magyarok vagyunk körülbelül 26-an összesen. Idegen katonaság kaszárnányai szinte mind rakáson vannak és erős fallal vannak körülvéve és meg van rakva körül ágyúval akár egy vár, ez bent van Peking belsejében a falon belül, úgy hogy mink duplán vagyunk elkerítve.

Franciskovits József,
S. M. Aspern. es. és kir. tengerész.

TÖRVÉNYKEZÉS

A czivakodó rokonok.

Rausch Lajos vizi molnár, bajai lakos múlt évi szeptember hó 27-én összeveszett unokanővérével özv. Martin Péternével. A többször büntetett rovott múltú egyént az asszony hirtelen megtámadásának hatása alatt tolvajnak nevezte, mire ez őt tetteleg bántalmazni kezdte és súlyosabb sérüléseket ejtett rajta. A kir. törvényszék súlyos testisértés vétsége miatt helyezte vád alá a verekedő hajlamu molnár legényét. Szerdahelyi Sándor elnökle alatt ma megtartott tárgyaláson a vádbeli cselekmény beigazolást nyert, minek folytán a bíróság Rausch Lajost két honapi fogház és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Vállalkozó iparosok figyelmébe!

Damjanich utczában levő telkemre egy nagyobb szabású földszintes házat építtetni szándékozván, felhívom érdeklődő iparosainkat, hogy az egyes munkanemekre vonatkozó kiírásokat és terveket SALGA MÁTYÁS ur építészeti irodájában megkaphatják és megtekinthetik.

Csukárpakai Saághy Károly,
nyug. ezredes.

LEGUJABB.

Orosz-japán háboru.

A koreaiak orosz kereskedő hajókat fogtak el.

A francia nagykövet felszólította a koreai

császárnál lévő orosz kozuli képviselőt, hogy hagyja el az országot

E hó 20-án kozák csapatok vonultak föl Konjuig, Jalutól néhány kilométernyi távolságban.

Ujabb kilátások szerint a döntő ütközet Koreában lesz.

Hir szerint kínai csapatok törtek be Mandzsuriába és ott a japán távirókat meg rongálták.

A hadtestekben tömeges betegedési eset fordul elő. Kevés az orvos. Ma 60 zsidó orvost indítottak utnak a háboru szinterére.

Lamsdorff lemondása.

Párisból érkezett ma Budapestre a hir, hogy Lamsdorff orosz külügyminiszter meg válik állásától.

Helyébe White volt pénzügyminisztert nevezik ki, a ki egyuttal az orosz kormány elnöke lesz.

Uj hadvezér.

Alexejev orosz hadvezér helyébe az orosz sereg eddigi csufos kudarcai miatt Makarav tábornokot nevezik ki.

Oszkár király Bécsben.

Oszkár svéd király ma Bécsbe érkezett.

Politikai párbaj.

Vaszilkó osztrák delegátus Eszterházy János grótot, ennek a delegációban tartott tegnapi beszéde miatt provokálta. Az ügyet békésen intézték el.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi cégtől.)

1904. február 23-áról.

A mai vásárra összesen 10625 darab sertés volt bejelentve, felhajtott azonban 5401 német-lengyel és 5006 magyar sertés.

Az üzlet menete élénk volt.

Kilónként élő sulyban fogyasztási adó nélkül:

Első prima magyar sertés	110—112 fill
kivételesen	113 fill.
Közép- és öreg sertés	130—108 „
Könnyű- és szedett sertés.	96—101 „
Német-lengyel és erdélyi sertés	76—90 „

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Február 24. —

Ma olcsóbb amerikai árfolyamokra gyengült a vételkedv és elkelt — mm. buza 5—7 és fél fillérrel olcsóbb áron.

Rozs, zab, tengeri szintén olcsóbbodott, árpa nyugodt.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet ma olcsóbb készáru üzletre és gyengébb amerikai árfolyamokra lényegesen ellanyhult és az árak visszamentek A déli zárlat felé némileg javultak az árak.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	892—893	894—95
Buza okt.	861—862	863—64
Buza apr. 1904	—	—
Rozs októberre	—	—
Rozs	700—7 2	701—02
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	582—583	586—87
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	552—554	556—57
Repce	—	—
repce aug.	11.40—11.50	11.40—50